

## برنامه ریز استراتژیک توسعه شهر بجستان با استفاده از مدل ANP و SWOT

محمد اجزاء شکوهی، استادیار دانشگاه فردوسی

مشهد

محمد رحیم رهنما، دانشیار دانشگاه فردوسی مشهد

جواد ارفعی، دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری<sup>۱</sup>

arfaeijavad@yahoo.com

چکیده:

امروزه شهرها با توجه به رشد جمعیت با مشکلات زیادی همچون فقر شهری، حاشیه نشینی، الودگیهای محیط شهری، بیکاری،... روبرو هستند، از طرف دیگر طرح های شهری نیز به دلایل گوناگون ساختاری قادر به حل این مشکلات نمی باشند، و با توجه به مشکلات لاینحل موجود متخصصین شهری به سمت طرح های راهبردی و استراتژیک سوق پیدا کرده اند. بسیاری از شهرهای جهان در حال توسعه، عملکردی بسایر ضعیف تر از ظرفیت بالقوه ی خود دارند. این در نتیجه ی از دست دادن جمعیتشان و به کار گیری توسعه غیر منطقی برای منطقه شان دارای عملکرد ضعیفی هستند.

برنامه های موجود شهری که در قالب تهیه طرح های جامع و تفصیلی مطرح هستند چون بیشتر کالبدی، ایستا و سنتی بوده و در تدوین آنها ابعاد اجتماعی اقتصادی و مدیریتی لحاظ شده است، پاسخگوی نیاز های فعلی شهر نیستند و چون در عمل غیر قابل انعطاف، طولانی مدت و در نهایت قابلیت اجرایی ندارند میزان تحقق اهداف پیش بینی شده آنها بسیار ناچیز هست. لذا گذر از برنامه های جامع شهری به سمت برنامه ریزی استراتژیک با توجه به خاصیت ترکیبی، انعطاف پذیر بودن و پویایی آن در جهت حل مسائل و مشکلات و سازگاری آن با تحولات آینده ضروری است. برنامه ریزی استراتژیک می تواند ابزار کلیدی در رویا رویی با معضلات شهری و دستیابی به آینده بهتر (اقتصادی، اجتماعی، محیطی و...) محسوب گردد.

---

<sup>۱</sup> نویسنده مسئول 09362942928